

ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН, АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

Tibbiyotning oliy maqsadi – inson salomatligiga erishishdir

O'zbekistonda sog'liqni saqlash Здравоохранение Узбекистана

Газета 1995 йил октябрь ойидан чиқа бошлаган • www.uzssgt.uz, uzss@yandex.ru • 2018 йил 28 декабрь • № 52 (1229)

ТИББИЁТИ РИВОЖЛАНГАН МАМЛАКАТДА АҲОЛИ СОҒЛОМ, ТУРМУШ ФАРОВОН, ТАРАҚҚИЁТ БАРҚАРОР БЎЛАДИ

Мамлакатимизда жадал одимлаётган ислохот жараёнларини кузатиб, бугун ҳақли равишда жаҳон билан бўйлашаётган юртда яшаётганлигимизни ҳис қилиш қийин эмас, албатта. Айниқса, Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳнамолигида охиригича йил мобайнида амалга оширилган ўзгаришлар, халқ давлат ташкилотларига эмас, давлат ташкилотларининг

аҳоли манфаатларига хизмат қилаётганлиги халқимизнинг ватанимиз келажагига бўлган юксак ишончини янада мустаҳкамламоқда.

Таъкидлаш жоизки, мамлакатимиз тараққиёт йўлини белгилаб олишда бошқа соҳалар қатори соғлиқни сақлаш тизимига ҳам алоҳида эътибор қаратилиш баробарида, ушбу масала давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан бири этиб белгиланди. Хусусан, мамлакатимизни 2017-2021 йилларда янада ривожлантиришга қаратилган бешта устувор йўналишдан иборат – Ҳаракатлар стратегиясида соғлиқни сақлаш тизимини янада такомиллаштириш йўналишлари белгилаб берилди. Ушбу мақсадда ҳозирга қадар давлатимиз ҳамда ҳукуматимиз томонидан соҳага оид 140 дан ортиқ меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Уларда кўрсатиб ўтилган асосий вазифалар ижросининг таъминланиши аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, мушкулчини осон ва турмушини фаровон қилишга хизмат қилмоқда.

(Давоми 2-бетда).

ЮРТИМИЗДА БАЙРАМ ШУКУҲИ

Шоир адиблар инсон умрини соат миллиари босиб ўтаётган қимматли дақиқаларга менгзайдилар. Бироқ, ҳар лаҳзаси бебаҳо ва ортга қайтмас бу дақиқалар умримиз мобайнида йилига бир мартагина бонг уради. Мана, ҳадемай ушбу бонг ҳаётимизда баралла жаранг сочиб, яна бир Янги йилни етаклаб келади. Шундай экан, айни дам барчамиз учун тугалланаётган 2018 йил давомида амалга оширган фаолиятларимиз сарҳисобини олиб, уларни эришган муваффақиятларимиз билан таққослаш фурсатидир.

Натижалар таҳлилидан кўнглимиз тўқ, яқунланаётган йилда мамлакатимизнинг жаҳон айвонидаги нуфузи янада сарбаланд, мустаҳкам бўлди. Юртимизда жамият фаровонлиги, халқимиз осойишталиги, энг муҳими, инсон манфаатлари ҳимояси юксак даражага олиб чиқилди. Бошқа соҳалар қатори, соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилган кенг қўлланми туб ислохотлар самараси – аҳоли саломатлигига бўлган ғамхўрлик ифодаси эса халқимизга мамнунлик кайфияти ва юртимиз келажагига нисбатан мустаҳкам ишонч туйғусини бағишлади.

Бугун юртимизнинг ҳар бир гўшасида байрам шукуҳи. Одамлар чехрасида қувонч ифодаси балқ ўрмоқда. Тилагимиз, осмонимиз мусаффолигию юртимиз тинчлиги, эзгу фаолиятларимиз барқарорлиги Янги - 2019 йилда ҳам бардавом бўлсин.

2018 йил сарҳисоби

Жорий йилда давлатимиз ҳамда ҳукуматимиз томонидан тиббиёт тизимига оид 140 дан ортиқ қарор ва фармонлар қабул қилинди.

Бугунги кунда пойтахтимиз ва жойлардаги 14 та скрининг марказида аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатилмоқда.

Мамлакатимиз тиббиёт фаолиятида илк бор йўлга қўйилган инсон аъзолари қисмини кўчириб ўтказиш – трансплантация амалиёти тизимда олиб борилган ислохотлар самарасидир.

Президентимизнинг соҳага оид фармони асосида 2019-2025 йилларда Ўзбекистон Республикасининг соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантириш концепцияси тасдиқланди.

2018 йилда соғлиқни сақлаш соҳасига 9,6 триллион сўм йўналтирилди, бу ўтган йилга нисбатан 1,4 баробар кўпдир.

Яқунланаётган йилнинг 9 ойи мобайнида 635 та янги хусусий тиббиёт муассасаси ташкил этилди ва уларнинг умумий сони 4312 тага етди.

Шошилинич ва тез тиббий ёрдам тизимида давлатимиз томонидан 1134 та Дамас ҳамда Жаҳон банки "Саломатлик-3" лойиҳаси ҳисобидан 140 та HYUNDAI ва 91 та NISSAN автотранспорти харид қилинди.

Мамлакатимиз тиббиёт тизимида ҳозирга қадар 220 та ҳамкорлик шартномалари имзоланди.

Шу йилнинг 1 декабридан давлат тиббиёт муассасалари тиббиёт ва фармацевтика ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш миқдори 1,2 бараварга оширилди. Ушбу курсаткич 2019 йилнинг 1 апрелидан 1,15 бараварга босқичма-босқич оширилиши режалаштирилган.

Республика нефрология ва буйрак трансплантацияси ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказида курилиш ва таъмирлаш ишлари 7 миллиард сўм, тиббиёт ва диагностика ускуналари билан жиҳозлашга эса 2 миллион АҚШ доллари миқдоридида маблар ажратилган.

ТИББИЁТИ РИВОЖЛАНГАН МАМЛАКАТДА АҲОЛИ СОҒЛОМ, ТУРМУШ ФАРОВОН, ТАРАҚҚИЁТ БАРҚАРОР БЎЛАДИ

Мустаҳкам пойдевор – тараққиётнинг ишончли кафолати

Президентимиз таъкидлаганидек, тиббиёт – давлатимиз ва халқимиз ўртасида мустаҳкам кўприк бўлиши лозим. Уни янада мустаҳкамлаш эса соҳада изчил ислохотларни амалга оширишни тақозо этди ва соғлиқни сақлашнинг ҳеч бир йўналиши эътибордан четда қолмади. Аввало, бирламчи тиббий-санитария хизмати, шошилинч ва тез тиббий ёрдамни такомиллаштириш, ихтисослаштирилган тиббий хизматларни аҳолига яқинлаштириш, арзон ҳамда сифатли дори воситалари, шунингдек, замонавий тиббий буюмлар билан таъминлаш, хусусий секторни ривожлантириш, соҳага илғор технология-

Президентимизнинг ушбу масалаларга доир 2016 йил 2 ноябрдаги "2016-2020 йилларда Ўзбекистонда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ҳамда 2017 йил 25 декабрдаги "2018-2022 йиллар даврида болаларда туғма ва ирсий касалликларни барвақт аниқлаш Давлат дастури тўғрисида"ги қарорлари эса бу борада бажарилиши лозим бўлган вазифалар ижросини таъминлашда мустаҳкам пойдевор бўлиб хизмат қилмоқда. Бугунги кунда республика ва жойларда 14 та скрининг марказлари фаолият кўрсатмоқда. Ислохотлар натижасида яқинда Тошкент вилоятининг Нурафшон шаҳрида яна бир скрининг маркази фаолиятини йўлга қўйилди. Скрининг марказларида 2017-2018 йиллар

Ислохотлар жараёнида асосий вазифалар ва натижалар

Ўтган қисқа давр мобайнида олдимизга қўйилган мақсадларимизни рўйбга чиқаришга қаратилган изчил фаолиятлар аста-секинлик билан бўлса-да, ўз самарасини кўрсатмоқда. Тан олиш кераки, халқимизга юқумли ва юқумсиз хасталиклар бўйича ихтисослаштирилган тиббий хизматлар билан боғлиқ қатор муаммоларни бир қадар эътибордан четда қолдирган эдик. Айниқса, мамлакатимизнинг чекка ҳудудларида истиқомат қилаётган аҳоли вакиллари мазкур йўналишда сифатли тиббий хизматдан фойдаланишда талайгина камчиликлар йиғилиб қолгани ҳам аниқ ҳақиқат. Жумладан, аҳолини узоқ йиллардан бўён қийнаб келаётган аллергология, неврология, нейрохирургия, нефрология ва гемодиализ ёрдами кўрсатиш сифатини яхшилаш масаласи долзарб вазифага айланган эди. Шу боис, Ўртбошимизнинг 2017 йил 20 июндаги "Ўзбекистон Республикаси аҳолисида 2017-2021 йилларда ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрса-

Лиан КУПЕНС, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкilotининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари:

– Концепция Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкilotи томонидан тан олинган йўналишларни ўзида мужассам қилган ўта муҳим ҳужжат бўлди. Уни тайёрлашда бугунги вазият, кеча қўлга киритилган ютуқ ва камчиликларнинг барчаси синчковлик билан ўрганилди, таҳлил қилинди. Шу орқали Ўзбекистон соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантиришнинг кейинги истиқболлари белгилан олинди. Мақсад ҳеч кимнинг эътибордан четда қолиб кетмаслиги, ҳар бир фуқаронинг тиббий хизматдан тўла фойдаланиши учун имконият яратишдир. ЖССТ ўзаро ҳамкорликда тайёрланган ушбу Концепцияни тўлиқ қўллаб-қувватлайди. Бу Ўзбекистон, унинг аҳолиси ҳамда дунё ҳамжамияти учун ҳам эътиборга молик ҳодисадир.

Тиббиётнинг ўзгармайдиган қондаси бор: касални даволагандан кўра, унинг олдини олган афзал. Хасталикларни эрта аниқлаш ва олдини олиш билан бугун ўлим ҳолатларига олиб келиши мумкин бўлган юрак-қон томир, саратон, қандли диабет каби касалликларни даволаш кўрсаткичларини ошириш мумкин. Бунинг учун стационар даволаш, поликлиникалар фаолияти самарадорлигини яхшилаш, жойларда кўп тармоқли марказлашган тиббиёт муассасаларини ташкил этиш, уларнинг моддий-техника ҳамда малакали кадрлар базасини мустаҳкамлаш талаб этилади.

Хусусий тиббиёт

ларни жалб қилиш, бу борада халқаро ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлаш, энг муҳими, салоҳиятли кадрлар тайёрлаш ва улар малакасини оширишга устувор вазифа сифатида аҳамият қаратилди.

Шуларни инобатга олган ҳолда, мазкур йўналишлар сифат ва самарадорлигини оширишга оид қатор фармон ва қарорлар қабул қилиниб, унда белгилаб берилган вазифалар ижроси босқичма-босқич таъминланмоқда. Эътиборлиси, бу борада аҳоли фикри ҳам четда қолмаётгани йўқ. Уларни қийнаб келаётган муаммо ва камчиликлар фуқаролар мурожаатлари асосида масалага тегишли малакали мутахассислар томонидан жойларга чиқиб ўрганилиб, ҳар бир мурожаат тақдири эътиборсиз қолдирилмаяпти, муаммоларга ижобий ечим билан ёндашилмоқда.

Бундан ташқари, оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш масаласида кун тартибдаги долзарб вазифалар қаторига олиб чиқилди.

(Давоми. Боши
1-бетда).

давомида 214 минг нафардан зиёд ҳомилдор аёллар перинал текширувдан ўтказилиб, 3,4 мингга яқин туғма нуқсонли болалар туғилишининг олди олинди. Натижада оналар ва гўдаклар ўлимини ҳам сезиларли даражада камайтиришга эришилди. Албатта, ислохотлар доирасида амалга оширилиши талаб этилган фаолиятлар ўз-ўзидан амалга ошмайди, яъни молиявий таъминотсиз ҳеч қандай механизм ҳаракатга келмайди. Ўртбошимиз масаланинг мазкур ҳақтини ҳам инобатга олган ҳолда, тиббиёт тизимига ажратилаётган маблағлар йилдан-йилга ошириб борилмоқда. Хусусан, жорий йилда соғлиқни сақлаш соҳасига 2017 йилга нисбатан 1,4 баробар кўп, яъни 9,6 триллион сўм ажратилганининг ўзи фикримиз тасдиғидир. Бундай кўрсаткич нафақат мамлакатимиз тиббиёт тарихида, балки дунёнинг аксарият давлатларида ҳам кузатилаётган. Мақсадли ва тизимли ислохотлар эса, албатта, ўз самарасини бермай қолмайди.

тишни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорини қабул қилинган тизимдаги барча муаммолар ечимига оидлиқ кирипти берди, десак муболага бўлмайди.

Бундан ташқари, аксарият ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказларининг фаолиятини янада такомиллаштиришга қаратилган кўпгина меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди, уларда белгилаб берилган вазифалар ижросини таъминлаш натижасида ушбу турдаги тиббий хизматлар сифати яхшиланди, халқаро тажрибалар ўрганилиб, амалиётга кенг татбиқ этилди. Марказларнинг вилоят филиаллари ҳам замон талаблари даражасидаги юқори технологиялар билан жиҳозланмоқда. Бошқача айтганда, фаолиятга инновацион усуллар асосида ёндашилмоқда. Сир эмаски, аҳолига нефрология ва гемодиализ ёрдами кўрсатиш самарадорлигини ошириш масаласи ҳам мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизими олдида турган муҳим масалалардан бири эди. Давлатимиз раҳбарининг соҳага оид тегишли қарори асосида Тошкент шаҳар нефрология шифохонаси негизда Республика ихтисослаштирилган нефрология ва буйрак трансплантацияси илмий-амалий тиббиёт маркази ташкил этилди. Шунингдек, мазкур меъёрий ҳужжатда белгилаб берилганидек, вилоят тиббиёт муассасаларидаги гемодиализ бўлимларини ҳам замонавий

юқори технология ташхис қўйиш ва даволаш тиббиёт усулалари билан жиҳозлаш, уларни зарурий эҳтиёт қисмлар, гемодиализ учун сарфлаш материаллари билан ўз-ўзидан таъминлаш ҳамда қурилиш-таъмирлаш ишлари орқали муассасаларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ишлари олиб борилмоқда.

Энг ноёб операциялар учун ҳам хорижга чиқишга ҳолат қолмади

Соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилаётган ислохотлар самараси нефрология ва инсульт йўналиши ҳисобига аниқ пайтда умумий сони 16 тага етган ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказлари фаолиятида ҳам яққол кўзга ташланмоқда. Аҳамиятли жиҳати шундан иборатки, марказлар ва уларнинг вилоятлардаги 12 та филиали ҳамда туман ва шаҳар тиббиёт бирлашмаларидаги 310 та ихтисослаштирилган бўлимларда аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизматлар такомиллаштирилиб, сифат даражаси яхшилланмоқда. Айниқса, Ўзбекистон тиббиётини илк бор инсон аъзолари қисмини қўчириб ўтказиш – трансплантация амалиёти йўлга қўйилганини алоҳида таъкидлаш лозим. Жумладан, ҳозирга қадар академик В. Вохидов номидagi Республика ихтисослаштирилган хирургия илмий-амалий тиббиёт марказида жигарни

қўчириш бўйича мураккаб жарроҳлик амалиёти бошланди, 150 дан орტიқ буйрак трансплантацияси муваффақиятли амалга оширилди. Шунингдек, Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий марказида буйрак трансплантацияси бўйича 30 дан орტიқ жарроҳлик амалиёти ҳамда Гематология ва қон қўйиш илмий-текшириш институтида ўзақ хўжайраларини қўчириб ўтказишдек мураккаб операция юқори даражада бажарилди. Бу эса иш жараёнига татбиқ этилган янги усуллар натижаси, юқори технологиялар имконияти ҳамда кадрлар салоҳиятини оширишга қаратилган изчил фаолиятлар самарасидир.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев жойларда амалга оширилаётган бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари, ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг бориши билан яқиндан танишиш мақсадида ҳудудларга уюштирган сафари мобайнида, албатта, у ерда аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизматлар қай даражада эканлигига эътибор қаратади. Хусусан, яқинда Қашқадарё вилоятига амалга оширилган сафарлари давомида Қарши шаҳрида ташкил этилган Республика ихтисослаштирилган кардиология ва эндокринология илмий-амалий тиббиёт марказларининг филиаллари таширф буюриб, у ерда ўрнатилган замонавий техника ва ускуналар ҳамда беморлар учун яратилган шарт-шароитлар билан танишди. Айтиш кераки, вилоят ҳамда қўшни ҳудудлар аҳолисида кардиология хизмати кўрсатуви 120 ўринли муассаса энг сўнгги ташхис ва даволаш аппаратлари билан жиҳозланди. Улар ёрдамида қандали хизматидаги энг ноёб операциялар амалга оширилди. Шифо маскани таркибидаги кунлик 100 қатновга мўлжалланган поликлиника ҳам аҳоли хизматида. 150 ўринли эндокринологик касалликларни профилактика қилиш ва самарали даволашга хизмат қилувчи янги-шифохонада эса йилга 700-800 жарроҳлик амалиётини ўтказиш мумкин.

(Давоми 3-бетда).

ТИББИЁТИ РИВОЖЛАНГАН МАМЛАКАТДА АҲОЛИ СОҒЛОМ, ТУРМУШ ФАРОВОН, ТАРАҚҚИЁТ БАРҚАРОР БЎЛАДИ

Халқаро ҳамкорлик – тараққиёт омили

Мамлакатимиз ривожланиши йўлидаги сўнгги икки йил тиббиёт тизими учун узоқ йиллик тараққиёт дастурини тузиб берди, дейиш мумкин. Жаҳон тиббиётида рўй бераётган ўзгаришлар, янги амалиётлар, илм-фан, техника тараққиётини ўзлаштириш ва фаолиятга татбиқ қилиш ҳамда кадрлар салоҳиятини ошириш билан боғлиқ мақсадларимизни ислохот жараёнларида белгилаб олинган халқаро ҳамкорлик алоқаларисиз амалга оширишнинг имкони йўқ. Шу боис, бу борадаги фаолиятларга алоҳида эътибор қаратилиб, ўтган қисқа давр мобайнида 220 та ҳамкорлик шартномаси имзоланди.

қаратилмоқда. Халқаро даражадаги ҳамкорлик шартномаларининг ҳар бирида мазкур жиҳатга алоҳида банд ажратилмоқда. Таъкидлаш зарурки, ушбу жараёнда бошқа ривожланган мамлакатлар қатори Жанубий Корея давлати билан ўзаро алоқалар тобора ривожланиб бормоқда. Ҳамкорлик шартномалари доирасида икки мамлакатнинг тиббиёт олий ўқув юрлари, клиника ва даволаш муассасалари ўртасида муҳим келишувларга эришилди. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Корея Республикасининг Янгсан Пусан Миллий университети ўртасидаги ҳамкорлик шартномасига мувофиқ, 100 нафар мутахассисимиз ушбу университетда малака ошириши ре-

ва унинг ҳудудий бўлимларида бошқарувнинг илғор механизм-ларини жорий этиш, хусусан, "кластер" моделини шакллантириш масалаларини ўз ичига қамраб олади.

Айтиш муҳимки, ушбу Концепция соғлиқни сақлаш соҳасидаги фаолиятни тартибга соладиган Ўзбекистон Республикасининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари, шунингдек, Саломатлик-2020 ва Барқарор тараққиёт мақсадлари-2030 минтақавий сиёсати доирасида аҳоли соғлиқни сақлаш соҳасидаги халқаро шартномаларга мувофиқ ишлаб чиқилди. Қолаверса, Жаҳон соғлиқни сақлаш тақдиротининг тавсияларига, шу билан бирга, соҳада юксак муваффақиятларга эришган илғор мамлакатлар тажрибасига асосланган ёндашувлар ҳам инобатга олинган. Мақсад, вазифа, йўналиш мукаммал даражада белгилаб берилган. Шулардан соҳа олдида қўйилган мақсадларни алоҳида таъкидлаш жоиз. Сабаби, касалликлар, бевақт ўлим ва ногиронликка олиб келувчи ҳолатларнинг олдини олиш ҳамда даволаш натижаларини яхшилаш орқали аҳолининг умр кўриш даврини ошириш, тиббий ёрдамдан тенг фойдаланишни, аҳолини молиявий жиҳатдан ҳимоя қилишни ва ресурсларни адолатли тақсимлашни таъминлаш учун соғлиқни сақлашни молиялаштириш ва ташкил этиш тизимини ислох қилиш, белгиланган вазифаларни бажариш ва республика аҳолисига қўрсатиладиган тиббий ёрдам сифатини яхшилаш учун соғлиқни сақлашнинг бошқарув органлари салоҳиятини кучайтириш, уларнинг раҳбарлари роли ва жавобгарлигини ошириш нафақат Концепция, балки бутун тизим фаолиятининг асосий мақсадини ташкил қилади.

Бундан ташқари, 11 та бандда белгиланган вазифалар ижросининг таъминлашнинг мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимини тамоман янги сатҳга босқичга олиб чиқди. Соҳа таркибидagi бирор бир жабҳа эътибордан четда қолдирилмаган йўналишлар хусусида ҳам айтиш шундай фикр билдириш мумкин. Жумладан, соҳага оид қонун ҳужжатларини такомиллаштириш, кадрларини тайёрлаш, хусусий сектор, давлат-хусусий шериклик ва тиббиёт туризмни ривожлантириш, соғлиқни сақлашни ташкил этиш ва бошқариш тизимини янги босқичга олиб чиқиш, аҳолига қўрсатиладиган тиббий ёрдам сифати ва қулайлигини ошириш, оналар ва болалар саломатлиги муҳофазасини кучайтириш, фармацевтика тармогини янада ривожлантириш, молиялаштириш тизимини кўриб чиқиш ва ахборот-коммуникация технологиялари ҳамда "электрон соғлиқни сақлаш"ни кенг жорий этиш каби долзарб масалалар Концепциянинг асосий йўналишлари этиб белгиланган. Бундан қўринадики, мақсадлар аниқ, вазифалар тайёр, йўналиш ҳам бор. Демак, энди фақат ишлаш керак. Ишлар самарадорлиги эса тиббиёт тараққиёти ва халқимиз розилигига эришиш билан баҳоланади.

Фурсатдан фойдаланиб, қўртошларимизни яқинлашиб келаётган Янги 2019 йил билан самимий қўтлаб, оилавий хотиржамлик ҳамда мустақкам соғлиқ тилаб қоламиз.

Алишер ШАДМАНОВ,
Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири.

Малака ошириш ва илмий салоҳият

Жумладан, Ўзбекистон ва Россия "Ректорлар Форумида" Россиянинг 10 та илмий тиббиёт институти билан имзоланган шартномалар тиббиёт равақига кенг йўл очиб беради. Шулар қаторида, 2017 йилда 130, 2018 йилда 611 нафар хорижлик абитуриентлар республикамиз олий таълим муассасаларига талабалikka қабул қилинганлиги ва 8 нафар мутахассисимиз хорижий таълим муассасаларида PhD ҳимоя қилганлигини ҳам эътироф этиш зарур. Бундан ташқари, дунёнинг тиббиёти ривожланган давлатлари ва мамлакатимиздаги нуфузли тиббиёт институти ҳамда етакчи клиникалар ўртасида кадрлар салоҳиятини ошириш, ўзаро тажриба алмашиш, амалиётга инновацион технологияларни жорий этиш бўйича ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилди. Халқаро даражада улкан тажриба ва нуфузга эга профессор-олимларнинг мамлакатимизга ташрифи уюштирилиб, улар иштирокида мамлакатимиз мутахассислари учун семинар, маҳорат дарслари ташкил этиб келинмоқда.

Соҳа истиқболини малакали кадрлар белгилайди

Табиики, ҳар бир тизимда соҳа тараққиёти истиқболли кадрлар билан баҳоланади. Айтиш шундан назар билан ёндашилган ҳолда, соғлиқни сақлашни ривожлантириш, халқимизни малакали тиббий хизматлар билан таъминлаш, инновацион технологиялар имкониятидан унумли фойдаланиш мақсадида соҳада фаолият юритиб келаётган кадрлар малакасини ошириш, ёш салоҳиятли мутахассислар тайёрлаш масаласига ҳам жиддий эътибор

(Давоми. Боши
1,- 2-бетларда).

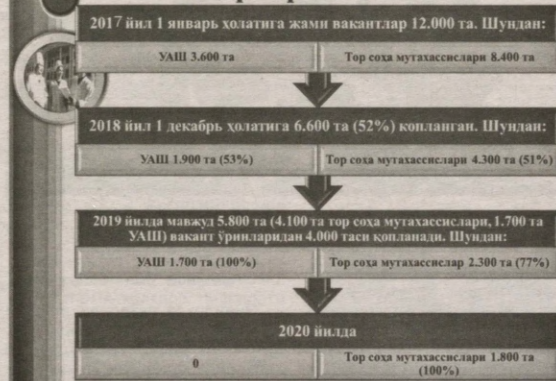
жалаштирилган. Бу мутахассислардан айтиш пайтда қурилиши жадаллик билан олиб борилаётган ва 381 номдаги энг сўнгги замонавий тиббий асбоб-ускуналар, инновацион технологиялар билан жиҳозланадиган Болалар қўл тармоқли тиббиёт марказида фаолият юрuti. Айтиш муҳимки, 2020 йилда фойдаланишга топширилган режалаштирилган ва умумий лойиҳа қиймати 130,58 миллион долларни ташкил этувчи муассасада қарийб 1000 га яқин иш ўрни яратилади. Жорий йилнинг 8 ноябрь куни шартнома асосидаги лойиҳа талаблари бўйича танловдан ўтган педиатрия йўналишидаги 19 нафар мутахассис Корея Республикасига юборилди. Уларга бир йиллик ўқиш мобайнида касбий маҳоратларини назарий, амалий ва илмий жиҳатдан бойитиш бораберида, тизимга оид бошқарув ва молиявий йўналишларни ҳам чуқур ўзлаштириши тавсия этилди.

Аниқ ҳудуд, аниқ мақсад, аниқ шахсга қаратилган тиббий хизмат

Маълумки, тиббиётнинг олтин қоидаси – касалликни даволашдан кўра, унинг олдини олишдир. Бу мақсадга эришишнинг энг муҳим ва дастлабки қадами эса профилактика ҳисобланади. Шунинг учун ҳам бугунги кунда бирламчи тиббий-санитария тизимидеги патронаж хизматини кучайтириш долзарб вазифалардан бирига айланган. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 13 сентябрдаги "Бирламчи тиббий-санитария ёрдами муассасаларида тиббий хизматлар сифатини яхшилашга, ўтказилаётган профилактика тадбирларининг самарадорлиги учун масъулиятни оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори эса ушбу

Кадрлар таъминоти

фаолиятлар самарадорлигини ошириш, бу борадаги аниқ вазифаларни белгилаб олишда дастуриламал бўлди. Ўтган йиллар давомида вазифалар босқич-ма-босқич такомиллаштирилди ва "Патронаж ойлари"ни ўтказишнинг уч босқичли самарадор усули ишлаб чиқилди. Унга мувофиқ, биринчи босқич: ялли ҳафтов, иккинчи босқич: тиббий ёрдамга эҳтиёжи бор мақсадли контент, сўнгги босқичда эса оғир ва мураккаб шaroитдаги беморларга истисослаштирилган тиббий ёрдам қўрсатиш белгилаб берилди. Бошқача айтганда, оилаларни патронаж хизмати билан тўлиқ қамраб олишнинг кучайтирилган тартиби жорий қилинди.

Концепция – соҳани ривожлантиришнинг асосли тизими

Эътироф этиш жоизки, соғлиқни сақлаш тизимини янада такомиллаштириш мақсадида амалга оширилаётган ислохот-

ларнинг мантиқий давоми ва истиқболдаги ёрқин кўринишини акс эттирувчи яна бир муҳим ҳужжат ишлаб чиқилди. Яъни, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг соҳага оид фармони асосида 2019-2025 йилларда Ўзбекистон Республикасининг соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантириш концепцияси тасдиқланди. Таъкидлаш керакки, мазкур ҳужжатда урта асосий мақсад муҳассам. Булар, аввало, аҳолининг ўртача умр кўриш давомийлигини узайтириш. Аниқроғи, касалликларнинг олдини олиш, профилактика ишларини кучайтириш ва аҳолига юқори даражада малакали тиббий ёрдам қўрсатишни йўлга қўйиш. Кейингиси, соғлиқни сақлаш тизимини молиялаштириш механизмини тубдан такомиллаштириш. Учинчиси, Соғлиқни сақлаш вазирлиги

Бугуннинг мавзуси

ПАТРОНАЖ ХИЗМАТИ: ҲАҚИҚАТИ
ЯНГИ ТИЗИМ АҲОЛИНИ ТЎЛИҚ ҚАМРАБ ОЛАДИ

Замонавий тиббиётда касалликни даволагандан кўра, унинг олдини олган афзал, деган тамойилга катта аҳамият қаратилмоқда. Шу асосда аҳоли орасида, оилаларда тиббий тарғибот олиб борадиган, бирламчи тиббий-профилактик ёрдам кўрсатишга ихтисослашган тиббиёт муассасалари ҳамда оила шифокори хизмати кенг оммалашяпти.

Аҳолига энг яқин бўгин

Мамлакатимизда ҳам жаҳон тиббиётининг илғор услубларидан самарали фойдаланилган. Хусусан, юртимизда бирламчи тиббий-санитария ёрдами кўрсатишга ихтисослаштирил-

2018 йил 9 ноябрь куни Президентимиз раислигида тиббиёт тизимидаги ислохотлар ва истиқболдаги вазифаларга бағишлаб ўтказилган видеоселектор йиғилишида, шунингдек, давлатимиз раҳбарининг 15-16 ноябрь кунлари Қорақалпоғистон

дунёқараши ва салоҳияти нечоғлик юқори бўлса, халқимизнинг тиббиётимиз ҳақидаги тасаввури ҳам ижобий бўлади.

Шу боис, мазкур йўналишда ишлар яхши йўлга қўйилса, жамиятдаги кўплаб тиббий-ижтимоий муаммоларга самарали ечим топиш мумкин. Оналик ва болалик муҳофазасини олайлик. Масалан, бирор хонадонда ҳомиладор аёлда бехатар оналикка таъсир этувчи касаллик белгилари сезилса-да, унинг оғир оқибатларга олиб келишини аёлнинг турмуш ўртоғи ёки бошқа оила аъзолари ўз вақтида тушуниб етмаслиги мумкин. Бунинг салбий асоратларини эса патронаж ҳамшира яхши англайди. Қолаверса, муаммага қарши кураша олиш салоҳиятига ҳам эга бўлиш керак. Бунинг учун нима қилиш лозим?

Аввало, ҳомиладор аёлни вақтида соғломлаштириш чораларини қўриш зарур. Шундагина патронаж ҳамшира нафақат тиббиёт ходими, балки эл саломатлиги учун фидойи ва меҳрибон инсон сифатида халқ ишончини қозонади.

Ана шундай муҳим мезонлардан келиб чиқиб, патронаж хизмати янги босқичга кўтариш давр талабига айланди. Шу мақ-

ЭЪТИБОР БЕРИНГ

Бугун мамлакатимизда 10 миллиондан кўпроқ аҳоли (умумий аҳолига нисбатан қарийб 33 фоиз) патронаж кўмағига муҳтож. Ушбу аҳоли орасида шундай қатлам борки, уларга, биринчи навбатда, патронаж хизмати кўрсатилиши лозим. Булар – парваришга муҳтож ёлғиз қариялар, ногиронлар ва ўзга парваришига муҳтож шахслар, 1 ёшгача ва ногирон болалар, ҳомиладорлар, янги туққан оналар. Эндиликда ушбу қатлам орасида мақсадли патронаж ҳар ҳафтада, белгиланган режа асосида ташкил этилади.

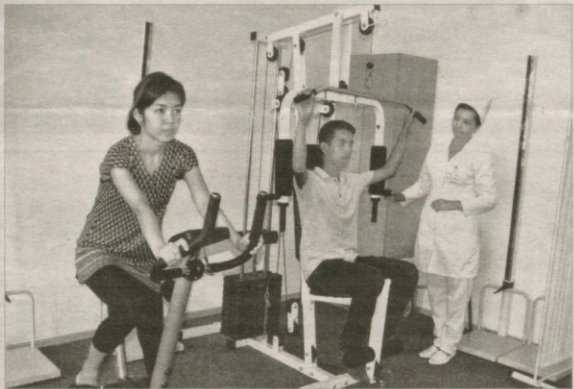
ган қишлоқ врачлик пунктлари, қишлоқ оилавий поликлиникалари, шаҳар оилавий поликлиникалари, туман ва шаҳар марказларида кўп тармоқли марказий поликлиникалар ташкил этилиб, улар фаолияти замон талаби ва аҳоли эҳтиёжидан келиб чиқиб такомиллаштирилмоқда. Ушбу тизимда малакали шифокорлар билан бир қаторда, 80 минг нафардан кўпроқ ўрта тиббиёт ходимлари эл саломатлиги йўлида меҳнат қиляпти.

Шу билан бирга, бу йўналишда аҳолига энг яқин бўгин – патронаж хизмати йўлга қўйилиб, унинг мақоми, мақсади ва вазифаси аниқ белгиланди. Айтиш жоизки, бирламчи тиббий-санитария бўғинида ишлаётган ўрта тиббиёт ходимларининг 26 минг нафардан кўпроғи айнан патронаж ҳамширалардир. Кейинги йилларда патронаж хизматини ривожлантириш, бу йўналишда фаолият юритаётган ўрта тиббиёт ходимларининг малака ва маҳоратини ошириш, патронаж ҳамшираларни иш жараёнида зарур бўладиган тиббий асбоб-ускуналар билан таъминлашга йўналтирилган қатор лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Патронаж ишларини юритишда давлат, жамоат ташкилотлари, тиббиёт муассасалари ҳар қорлиги йўлга қўйилган. Маҳалаларда "Саломатлик мактаблари" фаолият юритяпти.

Янада фаолроқ ишлаш талаб этилади

Қўрилатган чора-тадбирларга қарамай, патронаж хизматидан қўтилган натижага тўлиқ эришиб бўлмаган. Қишлоқ жойларда патронаж қамрови сифатини янада яхшилаш, диспансеризация ишларини замон талаблари даражасида ташкил этиш, аҳолининг барча қатламга ҳамширалик ёрдами билан самарали кўрсатиш, тиббий маданиятни юксалтириш каби ишларни янгича мезон ва таъсирчан усулларда олиб бориш долзарб аҳамият касб этмоқда.

Республикасига ташрифи асосида тиббиёт ходимлари билан учрашувларда бу масалаларга яна бир қарра эътибор қаратилиб, патронаж хизматини манзилли йўлга қўйиш бўйича тақлиф ва тавсиялар берилди.

Шундан келиб чиққан ҳолда, Соғлиқни сақлаш вазирлигида ушбу йўналишдаги долзарб вазифалар ижросига бағишлаб жорий йилнинг ноябрь-декабрь ойларида иккита видеоселектор йиғилиши ўтказилди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридаги тиббиёт муассасалари мутасаддилари, шунингдек, маҳалла, таълим муассасалари, Ўзбекистон ёшлар иттифоқи ва бошқа ҳамкор ташкилотлар вакиллари қатнашди. Йиғилишда патронаж ишларининг натижалари таҳлил этилиб, келгусидаги вазифалар белгилаб олинди.

Тиббий-ижтимоий муаммоларнинг самарали ечими

Дарҳақиқат, соғлиқни сақлаш тизими олдида турган кўплаб долзарб вазифаларни ҳал этишда патронаж хизмати муҳим ўрин тутди. Зеро, соҳа мутахассислари бевосита аҳоли орасига кириб, оилаларда иш олиб боради. Яъни, патронаж ҳамширалар тиббиётнинг аҳолига энг яқин бўғинидир. Уларнинг билими,

сadda патронаж ишларини юритишининг янгича, такомиллашган тизими йўлга қўйилди.

Нимаси билан афзал?

Эндиликда патронаж ишлари уч босқичда амалга оширилади. **Биринчи босқичда** аҳоли ҳар олти ойда хатловдан ўтказилади. Мақсад аҳоли орасида патронаж кўмағига эҳтиёжманд қатламни белгилаб олишдир. Қўтилатган натижа кўйидаги ҳақда акс этган:

Иккинчи босқичда патронаж ҳамшира, умумий амалиёт шифокори ва тор мутахассислар ишларида аҳоли хонадонларида мақсадли патронаж тадбирлари ташкил этилади. Бугун мамлакатимизда 10 миллиондан кўпроқ аҳоли (умумий аҳолига нисбатан қарийб 33 фоиз) патронаж кўмағига муҳтож. Ушбу аҳоли орасида шундай қатлам борки, уларга, биринчи навбатда, патронаж хизмати кўрсатилиши лозим. Булар – парваришга муҳтож ёлғиз қариялар, ногиронлар ва ўзга парваришига муҳтож шахслар, 1 ёшгача ва ногирон болалар, ҳомиладорлар, янги туққан оналар. Эндиликда ушбу қатлам орасида мақсадли патронаж ҳар ҳафтада, белгиланган режа асосида ташкил этилади. Самарадорлиги кўйидагича:

Учинчи босқичда патронаж тадбирларини ташкил этишда бирламчи тиббий-санитария ти-

зими ходимларига вилоят ва республика миқёсидаги даволаш муассасалари ва ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказлари олимлари яқиндан қўмақ беради. Бу тадбир эъдиликда ҳар ойда ташкил этилиб, унда сурункали касалликка чалинган, ихтисослаштирилган тиббий кўмакка муҳтож беморлар қамраб олинади. Беморларни касаллигига қараб амбулатор ёки стационар шaroитда туман, вилоят ҳамда республика муассасаларида даволаш чоралари қўрилади.

Қўрииб турибдики, уч босқичли патронаж ишларини сифатли ва тизимли ташкил этишда ҳам асосий масъулият патронаж ҳамширалар зиммасига тушади. Зеро, ҳар бир патронаж ҳамшира ўзига бириктирилган оилалардаги аҳолини яхши билади. Шу боис, патронаж ишларининг сифатли ва тизимли ўтишида, бу тадбирдан ҳеч бир инсоннинг четда қолмаслигини таъминлашда, айниқса, беморлар, ногиронлар, ўзгалар кўмағига муҳтож инсонларни эътибордан четда қолдирмасликда патронаж ҳамшираларнинг қўлиги ва фидойилиги му-

ҳим роль ўйнайди.

Айни пайтда патронаж хизматига бу борада яқиндан қўмақ бериш мақсадида Соғлиқни сақлаш вазирлигида ва ҳудудий тиббиёт муассасаларида янги тартибдаги патронаж ишларини уюшқоқлик билан ташкил этиш ва тизимли мониторинг қилиш мақсадида махсус ишчи гуруҳи шакллантирилган. Ҳамкор ташкилотлар билан қўшма режалар тузилапти. Бундай эзгу ишлардан асосий мақсад халқимизнинг тиббий хизматдан рози бўлишига эришишдир. Одамлар қачон тиббий хизматдан рози бўлади? Қачонки, ҳар бир инсон ўз вақтида қафолатланган, малакали тиббий ёрдам олишга, ўзи ва яқинларининг соғлиғи давлатимизнинг мустақам ҳимоясида эканига ишонч юқори, соғлиғи мустаҳкам бўлса. Яъни тиббиётда, жумладан, патронаж соҳасидаги фаолият самарадорлигини оширишда ҳисобот эмас, одамларнинг қайфиятига асосий урғу қаратиш лозим бўлади.

Умуман айтганда, олдимиздаги улкан вазифаларни самарали ҳал этиш учун тиббиётимизнинг салоҳияти етарли. Барчамиз бир жамоа бўлиб, бир ёкадан бош чиқариб, ҳамжиҳатликда ишласак, кўзлаган мақсадимизга, албатта, эришамиз.

Эльмира БАСИТХАНОВА,
Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири ўринбосари.

Ислохот ва жараён

ИННОВАЦИОН КЛИНИКА АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Тошкент шаҳридаги бунёдкорлик ишлари билан танишди.

Давлатимиз раҳбари 21 декабрь куни Мирзо Улуғбек туманидаги «БЛ лазер оптика» МЧЖга қарашли ДМС хусусий инновацион клиникасига ташир буюрди.

Тўрт қаватли ушбу клиника хавфсизлик, энергиятежамкорлик ва мижозлар эҳтиёжидан келиб чиқиб кўп тармоқли тиббий хизмат кўрсатиш бўйича энг замонавий талабларни ҳисобга олиб қурилган. Клиника фасади инновацион Германия технологияси асосида ишлаб чиқарилган иссиқлик ва овоз қайтарувчи изоляция материаллари билан қопланган. Бутун бинога LED технологиясига асосланган ёритиш асбоблари ўрнатилган, энергиятежамкор ускуналар барча фаслларда бир хил микроклимни таъминлайди.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган соғлиқни сақлаш ходими, тиббиёт фанлари номзоди Зулфия Мақсудова раҳбарлик қилаётган клиника Россия, АҚШ, Германия, Австрия, Японияда ишлаб чиқарилган юқори технологияли тиббий ускуналар билан жиҳозланган. Шифокорларнинг барчаси Австрия, Германия, Жанубий Корея, Хиндистон, Россия ва Япониядаги етакчи клиника ва тиббиёт марказларида таълим олиб, малака оширган.

Клиника фаолиятини йўлга қўйиш чоғида жаҳоннинг етакчи мамлакатлари томонидан соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантиришда қўллаб-қувватлаган инновацион техно-

логиялар чуқур таҳлил қилинди. Натижада мамлакатимиз тиббиётда эҳтиёж юқори бўлган йўналишларни қамраб олган кўп тармоқли клиника ташкил этилди.

Жорий йил апрелда фаолият бошлаган инновацион клиникада офтальмология билан бир қаторда нейрожаррохлик, ортопедия, пластик жаррохлик, кардиология, ЛОР, педиатрия, реабилитация, физиотерапия каби ўн бешдан ортқ ихтисослик бўйича ташхислаш ва даволаш йўлга қўйилган. Замонавий лаборатория диагностикаси билан таъминланган.

Маълумки, барча кўз касалликлари тана аъзоларининг ҳолатига боғлиқ бўлади. Одатда бемор офтальмолог кўригидан сўнг кардиолог, эндокринолог, невропатолог маслаҳатини олиши, УТГ, рентген, лаборатория текширувларидан ўтиши зарур.

ДМС инновацион клиникасида буларнинг барчаси ҳисобга олинган. Беморлар энг юқори технологиялар асосида ташхисдан ўтказилиб, зарур ҳолларда бошқа мутахассислар маслаҳатини олади. Жаррохлик амалиётлари шу ернинг ўзида бажарилади. Вилоятлар ва қўшни мамлакатлардан келган беморлар юқори қаватларда ётиб даволаниши мумкин.

Бу ерда тўр парда касалликлари ва патологик ҳолатларни

контраст воситаларсиз ташхислаш имконини берадиган «Торсон» тамограф-ангеографи ўрнатилган бўлиб, микроинвазив операциялар ўтказиш учун «Constellation Vision System» аппарати келтирилган.

Бундан ташқари, клиникада сўнгги авлод артроскопи ёрдамида кам инвазивли даволаш диагностика амалиётлари олиб борилади. Бўғимларда эндопротезлаш амалиётлари, беморларга жароҳатлар ва операциялардан кейинги комплекс реабилитация хизматлари кўрсатилади.

Давлатимиз раҳбари инновацион клиникадаги шароитни

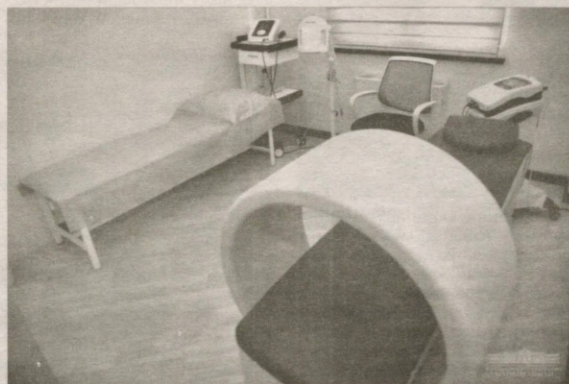

ди, — деди Президентимиз Шавкат Мирзиёев.

Президентимиз компьютерли биобашкарув хонасида ҳам бўлиб, бу усул орқали медикаментларсиз даволаш, руҳий ва нуқсий нуксонни бор беморларни соғлом ҳаётга қайтариш мумкинлигига эътибор қаратди.

Шу ерда кўз микрожарроҳлиги бўйича инновацион ўқув-симуляция марказини ташкил этиш лойиҳаси тақдим қилинди. Ушбу марказда кўз микрожарроҳлиги мутахассисларини тайёрлашнинг жаҳон стандартларига мос инновацион услуби татбиқ этилади. Давлатимиз раҳбари лойиҳани маъқуллаб, кадрлар малакасини оширишда хизмат қиладиган бундай симуляцион марказларни тиббиётнинг бошқа йўналишлари ва мамлакатимизнинг бошқа ҳудудларида ҳам ташкил этиш зарурлигини таъкидлади.

Матназар ЭЛМУРОВО,
ЎЗА.

кўздан кечирди, шифокорлар билан суҳбатлашди. Касалликларни эрта аниқлаш ва даволаш, сифатга эътибор қаратиш зарурлигини таъкидлади.

— Биз нима учун тиббиётда хусусий тармоққа шароит яратимиз? Рақобат бўлиши керак. Рақобат бўлса, сифатга интилиш бўлади, даволаш, хизмат кўрсатиш яхшилана-

Тадбир

ЭЗГУ МАҚСАД ЙЎЛИДАГИ ҲАМЖИХАТЛИК

Жорий йилнинг 21 декабрь куни пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда БМТнинг Ўзбекистондаги Аҳолишунослик бўйича жамғармаси (ЮНФПА) ҳамкорлигида репродуктив саломатлиқнинг ҳуқуқий асосларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги раҳбари Элмира Баситхонова кириш сўзи билан очиб, мамлакатимизда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш борасида олиб борилаётган ислохотларга алоҳида эътибор қаратиб, ЮНФПА ташкилоти билан ҳамкорликдаги фаолиятларни эътироф этди. БМТнинг Аҳолишунослик бўйича жамғармаси (ЮНФПА) вакили Миеко Ябуто сўзга чиқиб, Президентимиз томонидан она ва бола саломатлигини мустаҳкамлаш йўлидаги самарали ишларга тўхталиб, жумладан, репродуктив саломатлик

ҳуқуқи соҳасида амалга оширилаётган ишлар, шунингдек, мазкур йўналишга оид меъёрий ва ҳуқуқий ҳужжатларнинг мазмун-моҳияти эзгу мақсадларга қаратилганини таъкидлади. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Дилором Файзиёва ҳам мавзу доирасидан келиб чиққан ҳолда ўз фикрларини билдириб ўтди. БМТнинг Аҳолишунослик бўйича жамғармаси (ЮНФПА) таҳлилчиси Беҳруз Юсупов тадбир иштирокчиларига мазкур халқаро ташкилотнинг жорий йил давомида олиб борган фаолиятлари бўйича таҳлилий маълумот берди. Ўзбекистон Рес-

публикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги уринбосари Э. Баситхонова ва "Ўзбекистонда репродуктив ҳуқуқни таъминлаш: ютуқлар, муаммолар ва янада ривожлантириш борасидаги ҳаракатлар" мавзусида ўз фикрларини билдириб ўтди. Жумладан, мамлакатимиз миқёсида аҳолининг репродуктив саломатлигини яхшилаш, айниқса ушбу йўналишда ЮНФПА халқаро ташкилотининг тавсиялари асосида ҳамжиҳатлиқда ишлар самарали кечаётганлиги хусусида сўз юритди. Шунингдек, эришилаётган ютуқлар қаторида ўз ечимини қутаётган муаммолар тўғрисида ҳам тўхталди. Хусусан, oilаларда тиббий маданиятни ошириш, соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш масалаларига алоҳида урғу берди. Маърузачи 2017 йилда қабул қилинган қўшма қарор лойиҳасини қайтадан кўриб чиқиш муҳимлигини, бунинг учун жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда фаолият юритиш зарурлигини айтиб ўтди. Бунинг баробарида, айни пайтда патронаж тизимини такомиллаштирилган механизмни ишлаб чиқилганлигини, шу билан бирга, "Саломатлик мактаблари" амалиётга татиқ этилаётганлигига ҳам эътибор қаратди. Бироқ бу муҳим масала айнан тиббиёт ҳодимлари зиммасида қилиб қолганлигини жиддий қамчилик сифатида тилга олди. Бунинг учун барча жамоат ташкилотлари ҳамжиҳатлиқда иш олиб бориш вақти келганлигини таъкидлади.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Нурия Айтжанова ҳам репродуктив саломатлиқнинг ҳуқуқий асослари хусусида тўхталиб, ушбу йўналишдаги ишларни янада жадаллаштириш мақса-

фаолиятларга эзгу мақсадга қаратилганлигини ҳамда барча жамоат ташкилотлар ҳамжиҳатлиқда иш юритиш давр талабига айланаётганлигини алоҳида таъкидлаб, парламент

дида Олий Мажлис Қонунчилик палатасида Фуқаролар соғлиғини сақлаш қўмитаси ташкил этилганлигини, мазкур соҳани ривожлантириш учун алоҳида қонун ҳужжатини ишлаб чиқиш долзарб эканлигини гапириб ўтди. Шунингдек, кейинги пайтларда бу каби муҳим масалалар бўйича ҳамкорлик талаб даражасида эмаслигини айтиб, бундай

аъзолари ҳам бу ишларда фаол иштирок этишларига ишонч билдирди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги "Оила" илмий-амалий тадқиқот маркази вакили ҳудудлар кесимида репродуктив саломатлик ҳуқуқлари бўйича амалга оширилаётган ишлар бўйича маълумот берди.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, юртимизда оналар ва болалар саломатлигини асраш давлат сиёсатининг устувор вазифасига айланган экан, биргина соҳа ҳодимлари, балки бутун жамоатчилик ҳам бирдек масъул эканлигини унутмаслигимиз керак.

Ибодат СОАТОВА.

Ижтимоий ҳимоя

МАҚСАДЛАР ХАЛҚ МАНФААТИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Ўзбекистон тараққиёти йўлида, ҳуқуқий-демократик жамият қуришда ҳар бир фуқаро, ташкилот, жамоатчиликнинг ўз ўрни бор. Бунда жамоат ташкилотларининг алоҳида аҳамиятга эга эканлигини унутмаслигимиз керак. Ҳозирги кунда фаолият кўрсатаётган, ўз сафида қарийб 6 миллион нафар аъзони бirlaштирган йirik жамоат ташкилотларидан бири, қасаба уюшма ташкилотларининг республикамизда ўз ўрни ва нуфузи бор.

қарши қатъий чоралар кўриш, бунда меҳнат инспекциялари, суд, прокуратура органлари билан ҳамкорликни йўлга қўйиш, ҳокимият топшириғига биноан ҳодимларнинг иш ҳақларидан қонунга хилоф равишда маблағ ушлаб қолиш, текширувчилар, ободонлаштириш, қонун ҳужжатларидаги тартибга риоя этмаган ҳолда ҳашар ва шанба-ликлар эълон қилиш амалиётига барҳам бериш мақсадида, Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ҳодимлари Республика Кенгашининг масъул ҳодимлари томонидан жорий йилнинг 2-8 май кунлари тармоқдаги барча муассасалар ҳодимлари иштирокида тарғибот ишлари олиб бо-

рилди.

2018 йилнинг ҳозирги даврига қадар соғлиқни сақлаш тизимида фаолият юритаётган ҳодимлар томонидан Республика Кенгашига жами 197 та мурожаатлар келиб тушган. Мурожаатлар тури бўйича 133 та (67,5%) ёзма, 6 та (3,0%) оғзаки, 19 та (9,6%) электрон ва 39 та (19,8%) ишонч телефонлари орқали мурожаатларни ташкил этади. Мурожаатлар шакли бўйича 61 таси (31,0%) шикоятлар, 131 таси (66,5%) аризалар ва 5 таси (2,5%) таклифларни ташкил этади. Ҳуқуқий ҳимояга оид 78 та, ижтимоий-иқтисодий манфаатларни ҳимоя қилишга оид 80 та, меҳнат муҳофазасига оид

муддатли меҳнат шартномаларни тузиш, иш ҳақи, меҳнат низолатини ҳал қилиш, муассаса ички меҳнат тартиби қоидаларини амалда қўллаш, иш ҳақи сақланмаган ҳолда ва меҳнат таътиллари бериш, доимий ва вақтинча бошқа ишга ўтказиш масалаларидаги ҳуқуқий саводхонлигини оширишга қаратилган ишлар амалга оширилганлиги билан изоҳлаш мумкин.

Соғлиқни сақлаш тизимидаги 104 та муассасасининг жамоат шартномаларини ҳуқуқий экспертизадан ўтказиш даврида, меҳнат шартномаларини тузиш, ўзгартириш, бекор қилиш, иш вақти ва дам олиш вақти, меҳнат интизоми, аёллар ва вояга етмаганлар меҳнатига тегишли имтиёзлар Республика Кенгаши мутахассислари билан биргаликда кўриб чиқилиб, тегишли ҳулосалар берилди. Республика Кенгаши жорий йилда норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлашда ҳам фаол иштирок этади, бу жараёнларда ҳодимлар манфаатларига ва қонунларга зид бўлган, қонунчилик талабларига жавоб бермайдиган норматив-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатлар лойиҳаларини ўз эътирозларини асослаган ҳолда ижрочиларига қайтарилди ва аниқланган камчиликларни бартараф этиш тўғрисида ҳуқуқий ҳулосалар берилди. Жорий йилда жами 10 дан ортиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари тайёрланишида иштирок этилди. Бундан ташқари, жорий йилда тармоқ бошланғич ташкилотларига ҳуқуқий ҳимоя ва меҳнат қонунчилигига риоя этилиши, жамоатчилик назоратини ва фуқаролар мурожаатларини кўриб чиқишнинг масалаларида амалга оширилган ишлар ўрганилиб, уларга амалий ёрдам кўрсатилди.

Шулар билан бирга, амалга оширилган ижобий ишлар қаторида айрим камчиликлар ҳам кузатилди. Фаолият давомида улар билан боғлиқ муаммолар атрофида ўрганилиб, зарурий ёрдам ҳамда масlahat ва тавсиялар бериб келинмоқда. Зеро, соҳа ҳодимлари меҳнати ва саломатлигини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашдан иборат экан, бу борадаги ишлар кўламини янада кенгайтириб, олдимизда турган вазифаларни ҳамжиҳатликда амалга ошириш асосий мақсадимиздир.

Фурсатдан фойдаланиб, мамлакатимиздаги кўп сонли тиббиёт ҳодимларини кириб келаётган Янги йил байрами билан қизгин кутлайман. Уларга сийhat-саломатлик, бахт саодат ҳамда халқимиз соғлигини сақлаш йўлида олиб бораётган шарафли ишларига муваффақиятлар тилайман.

Фарход ХАНАПИЯЕВ,

Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ҳодимлари қасаба уюшмаси Республика Кенгаши раиси.

рилди. Ушбу ўқув семинарлар якунида мажбурий меҳнатнинг ҳар қандай кўринишига йўл қўймаслик бўйича жами 13 минг 578 нафар ҳодим ўртасида аноним сўровнома ўтказилди ҳамда мажбурий меҳнатга йўл қўйилган ҳолатларда қаерга ва кимга мурожаат қилиш тўғрисида маълумотлар берилди. Шунингдек, Республика Кенгаши томонидан тайёрланган Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг 1092 ва Республика Кенгашининг (0371) 256-43-58 ишонч телефонлари туширилган плакатлар Республика Кенгаши тасарруфидagi 1079 та бошланғич қасаба уюшма кўмиталарига, 4014 та цех қасаба уюшмаси ташкилотларига ва 4041 та гуруҳ қасаба уюшма ташкилотларига жами 9900 нусхада тайёрланиб тарқатилди. Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ҳодимлари қасаба уюшмаси Республика Кенгаши ҳамкорлигида тайёрланган "Қасаба уюшмалари фаолияти, меҳнат қонунчилиги, ижтимоий-иқтисодий муҳофиза масалаларига оид меъёрий ҳужжатлар тўплами" 4 мингдан зиёд нусхада нашр қилиниб, олдинги йиллардан фарқи равишда бошланғич ташкилотлардан ташқари, иш берувчилар ва уларнинг вакилларига ҳам амалда фойдаланиш учун етказиб бе-

рилди. Ушбу ўқув семинарлар якунида мажбурий меҳнатнинг ҳар қандай кўринишига йўл қўймаслик бўйича жами 13 минг 578 нафар ҳодим ўртасида аноним сўровнома ўтказилди ҳамда мажбурий меҳнатга йўл қўйилган ҳолатларда қаерга ва кимга мурожаат қилиш тўғрисида маълумотлар берилди. Шунингдек, Республика Кенгаши томонидан тайёрланган Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг 1092 ва Республика Кенгашининг (0371) 256-43-58 ишонч телефонлари туширилган плакатлар Республика Кенгаши тасарруфидagi 1079 та бошланғич қасаба уюшма кўмиталарига, 4014 та цех қасаба уюшмаси ташкилотларига ва 4041 та гуруҳ қасаба уюшма ташкилотларига жами 9900 нусхада тайёрланиб тарқатилди. Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ҳодимлари қасаба уюшмаси Республика Кенгаши ҳамкорлигида тайёрланган "Қасаба уюшмалари фаолияти, меҳнат қонунчилиги, ижтимоий-иқтисодий муҳофиза масалаларига оид меъёрий ҳужжатлар тўплами" 4 мингдан зиёд нусхада нашр қилиниб, олдинги йиллардан фарқи равишда бошланғич ташкилотлардан ташқари, иш берувчилар ва уларнинг вакилларига ҳам амалда фойдаланиш учун етказиб бе-

Республика қасаба уюшма ташкилотлари Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари, Ҳукумат қарорлари, қабул қилинаётган қонунлар асосида, Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг VI қурултойи қарорларида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда фаолият олиб бормоқдалар. Кейинги йилларда Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ҳодимлари қасаба уюшмаси Республика Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ўртасида ҳодимлар, талаба-ўқувчи ёшларни ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ҳимоялаш ҳамда улар ўртасида маънавий-маърифий, жисмоний тарбия ва спортнинг оммавийлигини ошириш ҳамда соғломлаштириш борасида ишчан шерикчилик муносабатлари такомиллашиб бормоқда. Қасаба уюшма ташкилотларининг асосий вазифалари аъзоларининг ижтимоий-иқтисодий ҳимоялаш, ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва уларга хавфсиз меҳнат шaroитлари яратилишига эришиш бўлиб, мониторинг натижалари бўйича тармоқ қасаба уюшмаси аъзолари томонидан кўтарилган ижтимоий-меҳнат соҳасига оид муаммоларни муҳокама қилиш ҳамда уларни ҳал этиш йўллари белгиланган олиш мақсадида Республика Кенгаши муаммоларни босқичма-босқич ҳал этишга эришиб келмоқда.

Жорий йилда соҳа ҳодимларининг ҳуқуқий маданияти ва ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар мазмун-моҳиятини уларга етказиш мақсадида, Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг Соғлиқни сақлашни ташкил қилиш, бошқариш ва молиялаштириш кафедрасида

малакасини ошираётган Республика тиббиёт муассасалари раҳбарлари, раҳбарликка захирага олинган кадрлар ва ДПМ бош ҳамширалари учун "Иш берувчи ва ҳодимлар ўртасидаги меҳнат муносабатлари" мавзусида ўқув-машғулотлар, сайёр-семинарлар ўтказилди. Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳар, Навоий, Сирдарё, Жиззах, Андижон, Фарғона ва Наманган вилоятларида ДПМ раҳбарлари, ҳуқуқшунослари, бошланғич қасаба уюшма кўмита раислари, кадрлар бўлими, бошлиқ ва нозирлари учун "Меҳнат қонунчилиги ва меҳнат муносабатлари" мавзусида "Маҳорат машғулотлари" кўринишида семинарлар ташкил этилди. Семинар ва маҳорат машғулот қатнашчиларининг муддатли меҳнат шартномаларини тузиш, иш ҳақи, пенсия, пенсия ёшига тўлган ҳодимлар билан меҳнат шартномаларини бекор қилиш, меҳнат низолатини ҳал қилиш, муассаса ички меҳнат тартиби қоидаларини амалда қўллаш, иш ҳақи сақланмаган ҳолда ва меҳнат таътиллари бериш, доимий ва вақтинча бошқа ишга ўтказиш масалаларидаги саволларига тўлиқ жавоблар берилди. Мазкур йилда Президентимиз ва Бош вазир ташаббуси билан соғлиқни сақлаш ҳодимларининг пахта йиғим-терим мавсумига жалб қилиниш ҳолатларига чек қўйилди, бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Республика Кенгаши ўртасида "Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимидаги муассасаларда мажбурий меҳнатнинг ҳар қандай кўринишларини бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар режаси" ишлаб чиқилиб, тасдиқланди. Шунингдек, соғлиқни сақлаш ҳодимларини мажбурий меҳнатга жалб этиш-

Касбий жавобгарлик мажбурий суғурталанади

Ўзбекистонда "Тиббий фаолият ва тиббиёт ҳодимларининг касбий жавобгарлигини мажбурий суғурталаш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилади. Бу ҳақда 2019 йилда қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига киритиш дастурида айтилган.

Қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 7 декабрдаги ПФ-5590-сон Фармони билан тасдиқланган 2019-2021 йилларда Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш ти-

зимини ривожлантириш концепциясини амалга ошириш чора-тадбирлари дастурининг 6-бандида назарда тутилган.

Қонун лойиҳасида қуйидагилар назарда тутилди:
тиббий ҳодимларнинг касбий

фаолиятни амалга оширишда жавобгарлиги ва мажбурияти, шунингдек, улар томонидан фуқароларга хизмат кўрсатилганлиги;

тиббий ҳодимларнинг фуқаролар соғлиғига зарар етказга-

ни учун касбий жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш ҳамда хизмат вазифаларини бажариш вақтида уларнинг ҳаёти ва соғлиғига етказилган зарарни қоплаш. Уни ишлаб чиқиш бўйича Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Инновацион соғлиқни сақлаш миллий палатаси, Адлия, Молия вазирликлари, Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги масъул ҳисобланади.

Манба: www.kun.uz

Ҳамкорлик

ЗАМОНАВИЙ АВТОЛАБОРАТОРИЯ:
ТЕЗКОР ТАҲЛИЛ, ТАШХИС ВА НАТИЖА

Маълумки, мамлакатимизда аҳолини юқумли касалликлардан ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратилади. Эътирофлиси, бугунги кунда бу борада ижобий натижаларга эришиб, полиомелит, қизамиқ, қизилча ва безгакнинг аҳоли ўртасида рўйхатга олинishi бутунлай тугатилди. Бир сўз билан айтганда, четдан республика ҳудудига юқумли, жумладан, карантин ва ўта хавфли юқумли касалликлар кириб келишининг олди олинмоқда.

қилишининг олдини олиш бора-сида ҳам иш юритилмоқда. Кейинги пайтларда Давлатимиз. Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан ташқи ва ички биологик таҳдидларнинг олдини олиш бора-сида жуда кўп ишлар қилинмоқда. Хусусан, мамлакатимизнинг деярли 40 фоиз ҳудуди табиий ўчоқлар ҳисобланса, уларда мониторинг олиб боришга йўналтирилган ишларда янги инновацион технологиялардан фойдаланилмоқда. Бу эса иш самарадорлигини 4-5 мартаба кўпайтириш имконини берапти. Албатта, ушбу жараёнда халқаро ҳамкорлик муҳим роль ўйнайди. Айтиш жоизки, бир неча йиллардан буён АҚШ билан ҳамкорликдаги фаолиятлар янги тажрибаларни ўзлаштиришга сабаб бўлмоқда. Жумладан, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган регионал ташхис лабораториялари асосида иш олиб борилмоқда. Хозирда ана шундай лабораторияларнинг 7 таси қурилди. Бундан ташқари, Озарбайжон Республикаси билан ҳам ҳамкорлигимиз кенгаймоқда. Қатор мутахассисларимиз мазкур давлатга бориб

20 нафардан зиёд ходимларимизга 3 кунлик семинар ҳам ўтказилди. Бундан ташқари, Россиянинг Ўлатга қарши тадқиқотлар институти билан ҳам ҳамкорлик йўлга қўйилган. Жумладан, 2017-2018 йилларда 8 нафар мутахассисимиз эпидемиология ва микробиологиянинг ташхис қўйилишида энг долзарб масалаларини

билан бир неча йиллардан буён биологик хавфсизликни таъминлаш ҳамда карантин ва ўта хавфли юқумли касалликларга қарши кураш борасида ҳамкорликда иш олиб боради, — дейди Россия Ўлатга қарши тадқиқотлар институти «Микроб» мутахассиси Ольга Кедрова. — Жумладан,

Бу борада тиббиёт ривожланган давлатлар билан ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилиб, кадрлар малакаси мунтазам оширилиб келинмоқда. Бундан ташқари, илгор халқаро тажрибалар амалиётга татбиқ этилиб, янги инновацион технологиялардан фойдаланилмоқда. Жорий йилнинг 21 декабрь кунин Россия Федерацияси томонидан Республика ўлат-карантин ва хавфли юқумли касалликлар муҳофазаси маркази янги автолабораториянинг беғараз ёрдам сифатида тақдим этилиши ушбу фаолиятларнинг мантиқий давоми, десак муболага бўлмайд.

Автолабораторияни топириш маросимига сўзга чиққанлар ҳозирги глобаллашув даврида миграцион жараёнлар кўламининг тобора кенгайиб бораётганини, халқаро савдо-сотиқ, иқтисодий, маданий, туристик ва бошқа йўналишлардаги муносабатларнинг тезкор ривожланиши, транспорт воситалари, айниқса, авиация транспортининг тараққий этиши турли қитъалардан бир неча соат ичида юқумли касаллик кўзгатуви ва ташувчилари кириб келиши ҳамда тарқалиб кетиши мумкинлиги борасида сўз юритишди. Бундан ташқари, мамлакат ҳудудида мавжуд баъзи бир ўта хавфли касалликларнинг тарихий табиий ўчоқлари мавжудлиги улар устидан доимий кузатув ишларини олиб бориш ва ўчоқлар фаоллашган белгилари пайдо бўлганда тезкор олдини олиш чора-тадбирларини ўтказиб, эпидемия тарқаб кетмаслигига йўналтирилган ишларни ташкиллаштириш зарурлигини таъкидлашди. Бу борада Россия Федерациясининг инсон саломатлиги ва истеъмолчилар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш Федерал хизмати (Роспотребнадзор) ҳамда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ўртасида имзоланган 2017 йилда Халқаро тиббий-санитария қоидаларини амалга оширишга йўналтирилган келишув доирасида мунтазам ҳамкорликда иш олиб бораётгани, хусусан, 2017 йилда Россия Федерацияси томонидан Ўзбекистон Республикасига беғараз ёрдам сифатида «Газел автошасси»-сида жойлашган мобил тез-

кор ташхис қўйиш микробиологик автолабораторияси тақдим этилганини ҳам маълум қилишди. Маърузачилар, ушбу лаборатория ўлатнинг табиий ўчоқлари устидан мавсум давомида назорат олиб бориш жараёнида фойдаланилиб, мониторинг майдонларини 3-4 баробар кенгайтириш имкониятини беришини эътироф этишди. Шу билан бирга, натижалар самарадорлиги инобатга олиниб, 2018 йилда яна бир лаборатория беғараз ёрдам сифатида Россия Федерациясидан Ўзбекистон Республикасига топширилишига ҳам аҳамият қаратиб, бу каби ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириш борасида фикрларини баён этишди.

Маъруфжон МАДАМИНОВ,
Республика ўлат-карантин ва хавфли юқумли касалликлар муҳофазаси маркази Ўлат эпидемиологияси ва микробиологияси лабораторияси бўлими мудири:

— Тобора жадаллашиб бораётган глобаллашув жараёнида қўйдири, крим-конго иситмаси, карантин ва ўта хавфли юқумли касалликлар туркумига кирувчи касалликлар ўчоқлари устидан мониторинг олиб бориб, у ерда кечаётган эпизодик жараёнларнинг одамлар орасида тарқалмаслигини доимий назорат қилиш, зарурлиги пайтларда чора-тадбирларни ташкиллаштириб, эпидемик жараёнга айланмаслигининг олдини олиш борасида фаолиятларни амалга оширмоқдамиз. Яна бир жиҳат, эпидемик потенциални жуда юқори бўлган ўчоқларни аниқлаш, касалликларнинг эпидемик тар-

малака ошириб қайтишмоқда. Эгаллаган билимларини мамлакатимиз тиббиётига татбиқ этишяпти. Шу билан бирга, яқин кунларда Туркия давлати билан ҳам меморандум имзоланиши режалаштирилган. Географик жойлашув, иқлим шароитимиз МДХ, хусусан, Марказий Осиё давлатларидан деярли фарқланмаслиги сабаб ушбу мамлакатлар билан ҳамкорлик муҳим, деб ҳисоблайман. Чунки ушбу ҳудудларда ўлат касалликларининг табиий ўчоқлари бўлиб, уларнинг барчаси географик ва иқлим шароитига боғлиқ. Шунингдек, 2017 йилда Россия Федерациясининг инсон саломатлиги ва истеъмолчилар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш Федерал хизмати (Роспотребнадзор) ҳамда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ўртасида имзоланган келишувга асосан самарали ҳамкорликлар олиб борилмоқда. Унинг доирасида муассасамизга 2017 йилда автоном тарзда ишлайдиган автолаборатория топширилган эди.

У классик микробиологиядан ташқари замон талаблари асосида ишлаган таъминлайдиган асбоб-ускуналар билан таъминланган бўлиб, тоғ, саҳро, чўл шароитларида бемалол фаолият олиб боришга қўлак беради. Яъни ушбу ҳудудларда тажрибалар олиб бориш, шу ернинг ўзида натижаларни таҳлил қилиш ва ташхислаш имкониятига эга. Мана, хозирда ушбу автолабораториянинг иккинчиси тақдим қилинди. Албатта, бундан фойдаланиш учун соҳа ходимларидан билим ва тажриба талаб этилади. Россиялик мутахассислар томонидан

ўрганиб қайтишди. Мақсад, биологик хавфсизликни таъминлашда жаҳон тажрибасини ўрганиш. Маълумот ўрнида айтиш жоизки, мазкур автолаборатория анъанавий микробиологик усуллардан ташқари, ПЦР, ИФА ва люминисцент-серологик микроскоп каби энг замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан таъминланган бўлиб, автоном ҳолатда генератор орқали электр энергияси манбаи билан таъминланади. Унинг имкониятлари жуда ҳам юқори ёрдамида бир неча соат ичида эрта ташхис қўйиш ҳамда эпидемияга қарши зарурий чора-тадбирларни тезкор ташкиллаштириш ва иш самарадорлигини ошириш имкониятига эга. Лаборатория оммавий тадбирлар даврида биологик хавфсизликни таъминлаш ва санитария-гигиена чораларини ташкиллаштириш ҳамда тиббий хизмат салоҳиятини янада ошириш имкониятини яратди.

— Муассасамиз мазкур марказ

2017 йилда мамлакатингиздаги Республика карантин ва ўта хавфли юқумли касалликларга қарши кураш марказига замонавий асбоб-ускуналарга эга автолаборатория топширилган эди. Кўриб турганингиздек, бугун ҳам унинг яна бири тақдим этилди. Ўйлайманки, ушбу ҳамкорлик ўзининг ижобий натижасини беради ва маҳаллий соҳа ходимлари фаолиятини янги босқичга кўтаришда асқотди. Таъкидлаш жоизки, бу лаборатория фавқуллодда ҳолатда бўлган ҳудудда тезкор иш юритиш имконини беради. Шунинг учун бундай янги инновацион технологиялардан фойдаланишда кадрларнинг замонавий усулларни ўзлаштириши мақсадга мувофиқдир. Шу боис, биз бу борада эпидемиолог, бактериолог ҳамда бевосита мобил лабораториядан фойдаланадиган мутахассислар учун семинар машғулотларини ҳам ўтказдик. Ташкиллаштирилган маҳорат дарслари, маърузалар уларга қўлак беради, деган умиддаман.

Ҳа, мамлакатимиз азалдан барча соҳалар қатори соғлиқни сақлаш тизими борасида ҳам Россия Федерацияси билан ҳамкорлик ришталарини ўрнатган. Тиббиётнинг турли йўналишларида мураккаб жарроҳлик амалиётлари, кадрлар масаласи ва тажриба алмашиш ҳамда янги инновацион технологияларни амалиётга жорий этиш бўйича ҳамжиҳатликда иш юритмоқда. Ушбу фаолиятларнинг бир қисми сифатида таъкидланадиган мазкур автолабораториянинг топширилиши эса халқимиз саломатлигини мустаҳкамлаш, мамлакатимизда биологик хавфсизликни таъминлашга хизмат қилиши шубҳасиздир.

Жонибек МАЪРУПОВ.
Муаллиф олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

барча юрtdошларимиз ҳамда азиз тиббиёт
ходимларини Янги – 2019 йил билан табриклайди.

Сизларга сиҳат-саломатлик, оилавий
хотиржамлик, фаолиятларингизга
муваффақиятлар тилаб қолади.

Хонадонларингиздан файзу барака аримасин.

Юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлсин!

Янги йилнингиз билан!

Тиббий кўрик

«ХОТИРЖАМ БЎЛ, ЮРТ ПОСБОНИ! ОИЛАҢГ СОҒ-САЛОМАТ»

Соғлом турмуш тарзи – фаровонлик гарови. Табиий-ки ушбу фикр, аввало, инсон саломатлиги ҳар недан устун эканлигини англатади. Боиси, соғлом – танда соғ ақл, деганларидек, саломатлиги мустаҳкам киши ҳаётга тегаран боқади. Турмуши, хонадони, оиласи осойишталигидан кўнгли хотиржам бўлиб, ўз касбияга масъулият билан ёндашади. Айниқса, у ватан ҳимоячиси, юрт тинчлиги посбони бўлса...

Маълумки, Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганлигининг 27 йиллиги ҳамда ватан ҳимоячилари қунини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармойишига мувофиқ мамлакатимизда жорий йил 15 декабрдан 2019 йилнинг 15 январига қадар «Ватанпарварлик ойлиги» ташкил этилмоқда. Эътиборлиси, мазкур ойлик доирасида ўтказилаётган тадбирларда ҳарбийларнинг оила аъзолари саломатлигига эътибор қаратилмоқда. Жумладан, Чир-

чик олий танк кўмондон-муҳандислик билим юрти ташаббуси билан «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди ҳамкорлигида ўтказилган тиббий кўрик хусусида ҳам айти шундай дейиш мумкин.

Таъкидлаш муҳимки, тор соҳа мутахассислари – кардиолог, эндокринолог, невропатолог, афталмолог, акушер-гинеколог, ЛОР, педиатр ва терапевт шифокорлар иштирок этган тиббий кўриқда билим юртида фаолият юритаётган 120 нафар ҳарбий хизматчининг оила аъзолари қамраб олинди. Шунингдек, стоматолог ва УТТ текширув-

лари ҳам аҳоли хизматида бўлди. Шифокорлар томонидан аниқланган ташхис, соғлом турмуш тарзи ҳамда оилада тиббий маданиятни ошириш борасида зарурий тавсиялар берилди.

Мамлакатимизда оналар ва болалар саломатлигига қаратилаётган эътибор барчамизни қувонтиради, – дейди сержант С. Бекмуродовнинг турмуш ўртоғи Назокат Дадабоева. – Бундай тадбирлар эса нафақат саломатлигимиз ҳақида маълумотга эга бўлишимизга, балки соғлом турмуш тарзи борасидаги билимларимизни оширишга ҳам хизмат қилади. Тиббий кўриқлар давомида мен ва фарзандларимда бирор бир жиддий хасталиклар аниқланмади. Шундай бўлса-да, шифокорларнинг кундалик турмуш шароитимизда амал қилишимиз лозим бўлган саломатлик сирлари ҳақида берган маълумот ва тавсиялари биз

учун фойдалидир. Улар оиламиз фаровонлигини таъминлашда нақадар аҳамият касб этишини яхши англадик. Ватан ҳимоячилари ва уларнинг оиласи учун яратилаётган шарт-шароит ҳамда имкониятлар учун Юртбошимизга миннатдорлик билдираримиз.

Дарҳақиқат, ҳарбий хизматчилар оиласи учун ташкил этилган тиббий кўрик давомида малака-

ли шифокорлар қабулидан ташқари, тажрибали акушер-гинеколог Сияра Джембекова томонидан репродуктив саломатлик, соғлом оилани шакллантириш, мавзуларида ёш оналарга доир мавзуларда маърузалар қилинди. Тадбир иштирокчиларининг бу борада ўзларини қизиқтирган барча саволларига атрофича жавоб берилди.

Хулоса ўрнида айтиш керакки, ҳарбий хизматчиларимизнинг жасорати, матонати ва фидокорона фаолияти туфайли юртимиз тинч, турмушимиз фаровон, хонадонимиз осойиштадир. Ватан ҳимоячилари оиласига кўрсатилган тиббий хизматларни давлатимизнинг ушбу касб эгаларига бўлган ғамхўрлиги деб билдик. Шу маънода, бўлиб ўтган тадбир тафсилотлари хусусида сўз юритар эканмиз кўнглимиздан шу ўйлар кечди. Юрт посбонлари оилангиз соғ-саломатдир, шундай экан, Сизнинг ҳам кўнглингиз хотиржам бўлсин.

Шоҳиста ОРТИКОВА,
Қуролли кучлар хизматчиси.

Газетанинг навбатдаги сони 2019 йил 11 январь куни чоп этилади.

Газета
муассиси:
Ўзбекистон
Республикаси
Соғлиқни
сақлаш
вазирлиги

Бош муҳаррир
Баҳодир ЮСУПАЛИЕВ
Бош муҳаррир ўринбосари
Ибодат СОАТОВА

Газета ўзбек ва рус тилларида чоп этилади. Ҳафтанинг жума кўнлари чиқади. Мақолалар қўчириб босилганда «O'zbekistonda sog'liqni saqlash – Здравоохранение Узбекистана» газетасидан олинди, деб кўрсатилиши шарт. Таҳририятга келган кўлөзмалар тахрир қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Манзил: 100060, Тошкент шаҳри,
Истикбол кўчаси, 30-уй, 2-қават.
Тел/факс: (0371) 233-13-22, тел.: (0371)
233-57-73. Газета Ўзбекистон Республикаси
Матбуот ва ахборот агентлигида 2009 йилнинг
11 март куни рўйхатга олинган. Гувоҳнома
рақами 0015.

Газета материаллари таҳририят
компьютер марказида
терилди ва саҳифаланди.

Адади 2237 нусха.
Буюртма Г-1237.

Газета «ШАРҚ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида
чоп этилди. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Газета ҳажми 4 босма табоқ. Формати А3. Офсет усулида босилган.

Саҳифаловчи Бахтиёр ҚҲОҚОВ.

Босмахонага топшириш вақти – 20.00.